

☎: ०७५-५२०२३२

☎: ९८५७०६०४३२

लुम्बिनी प्रदेश सरकार

उद्योग, पर्यटन तथा यातायात मन्त्रालय

उद्योग, वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय

घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय

तानसेन, पाल्पा

मिति : २०८२।१०।०६ गते

प.सं.: २०८२/०८३

च.नं.:

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) बमोजिम स्वतः प्रकाशन गर्नुपर्ने आ.व. २०८२।०८३ को दोस्रो त्रैमासिक विवरण

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५ अनुसार सार्वजनिक निकायबाट सम्पन्न गरिएका कामहरू दफा ५(३) को (४) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक निकायहरूले तीन/तीन महिनामा अद्यावधिक गरी प्रकाशन गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार यस कार्यालयको स्वतः प्रकाशन (Pro-active Disclosure) गर्नुपर्ने विवरणहरू तपसिल बमोजिम प्रकाशन गरिएको हो।

(ख) कार्यालयको स्वरूप र प्रकृति

घरेलु तथा साना उद्योगको विकास तथा प्रवर्द्धन र सीप विकास तालिमको माध्यमबाट स्वरोजगारका अवसरहरू श्रृजना गरी गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुर्‍याउनका लागि उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय अन्तर्गत घरेलु तथा साना उद्योग विभाग मातहत जिल्ला स्तरीय कार्यालयको रूपमा यस कार्यालयको स्थापना भएको हो। कार्यालयको स्थापनाको क्रममा वि.सं. २०१६ मा घरेलु इलम केन्द्र, २०२१ मा लुम्बिनी अञ्चल घरेलु इलम केन्द्र, २०२६ मा घरेलु उद्योग अञ्चल केन्द्र, २०३२ मा घरेलु तथा ग्रामीण उद्योग विकास शाखा र २०४९ देखि घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय नामाकरण भई यस कार्यालयले आफ्ना सेवा प्रदान गर्दै आईरहेको छ। यस कार्यालय पाल्पा जिल्लाको तानसेन नगरपालिका वडा नं. ४ बारुदखानमा अवस्थित रहेको छ।

राज्य पुनःसंरचना भएपश्चात मुलुकमा संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी ३ तहका सरकार सञ्चालनमा आएका छन्। लुम्बिनी प्रदेश सरकारको स्थापना पश्चात मिति २०७४ फाल्गुन ०३ गते गठन भएका मन्त्रालयहरू मध्ये उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय पनि एक हो। लुम्बिनी प्रदेश सरकारको कार्य विभाजन नियमावली २०७४ अनुसार उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत यो कार्यालय सञ्चालित रहेकोमा हाल मन्त्रालयको नाम परिवर्तन गरी उद्योग, पर्यटन तथा यातायात मन्त्रालय कायम गरिएको छ।

भिजन/मिसन

- उद्योग, पर्यटन तथा यातायात मन्त्रालयको सार्वजनिक नीति तर्जुमा तथा निर्णय प्रक्रियालाई तथ्यपरक तथा नतिजामूलक बनाउन सहयोग गर्नु। स्वदेशी श्रम, सीप र श्रोतको उपयोग गरी लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास गर्ने।
- स्थानीय श्रोत, कच्चा पदार्थ, सीप र साधनको ब्यवसायिक उपयोग गरी रोजगारीका अवसरहरू सृजना गर्ने।

19

- परम्परागत कुटिर, लघु, घरेलु तथा साना उद्योगहरूको संरक्षण तथा संबर्द्धन गर्ने ।
- घरेलु तथा साना उद्योगहरूको विकासका लागि विभिन्न प्रबर्द्धनात्मक कार्यहरू गर्ने ।
- दिगो औद्योगिक विकासको लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास, विस्तार, संरक्षण तथा संबर्द्धन गर्ने ।

कार्यालयको उद्देश्य:

- घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र विस्तारमा सहयोग पुर्याउने ।
- औद्योगिक विकासको लागि प्रबर्द्धनात्मक कार्यहरू गर्ने ।
- विपन्न पिछडिएका तथा बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई विभिन्न आयमुलक सीप विकास तथा उद्यमशीलता विकास तालिम प्रदान गरी रोजगारीका अवसरहरू श्रृजना गर्ने ।
- स्वदेशी श्रम सिप र श्रोतको उपयोग गरी लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास गर्नु ।
- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास, विस्तार, संरक्षण गर्नु ।

(ख) कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकार:

१. उद्योग प्रशासन:

क. उद्योग दर्ता	ख. नविकरण	ग. नामसारी
घ. ठाउँसारी	ड. पूँजी तथा क्षमता वृद्धि	च. लगत कट्टा

कार्यहरू

कुनै पनि सरकारी कार्यालयले विधुतीय शासनका माध्यमबाट सार्वजनिक सेवालाई आधुनिकीकरण गर्न तथा नागरिक र सरकार बिचको सम्बन्ध तथा सम्पर्कलाई फराकिलो बनाउन, सेवा प्रवाह प्रक्रियालाई सरलीकरण गर्न, सेवा प्रवाहका क्रममा लाग्ने समय तथा लागतलाई न्यूनीकरण गर्न, ई-गभर्नेन्स लागु गर्न, सेवा तथा सूचना वितरणमा पारदर्शिता कायम गर्न, सरकार, नागरिक तथा अन्य सरोकारवालाहरू बीच विधुतीय रूपमा अन्तरक्रिया गर्न सम्भव एवं सहज होस भनेर विभिन्न कार्यहरू गर्दै आएको छ। औद्योगिक नीतिले अंगिकार गरेको तथा औद्योगिक व्यवसाय ऐनद्वारा व्यवस्थित घरेलु तथा साना उद्योग सम्बन्धी कार्यहरू संचालन गर्ने

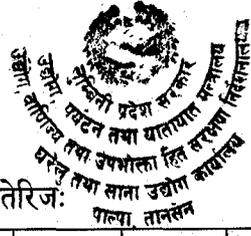
जिम्मा लुम्बनी प्रदेश उद्योग, पर्यटन तथा यातायात, मन्त्रालय अन्तरगतको घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय पाल्पाले निर्वाह गर्दै आएको छ ।

- घरेलु तथा साना उद्योगहरूको दर्ता तथा नविकरण गर्ने,
- मन्त्रालय तथा निर्देशनालयबाट तय गरिएका सिप विकास तथा उद्यमशीलता विकास तालिम कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- घरेलु तथा साना उद्योगहरूको दर्ता, नविकरण, पूँजी तथा क्षमता वृद्धि, ठाँउसारी, नामसारी गर्ने ।
- कार्यक्रम प्रस्तावहरू स्वीकृत नीति र प्राथमिकता अनुरूप भए नभएको विश्लेषण गरी मस्यौदा तयार गर्ने। कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयबाट स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।

(ग) कार्यालयमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण:

यस कार्यालयमा देहाय बमोजिमको स्विकृत दरवन्दी अनुसारका कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् ।

१/१०

घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय पाल्पाको दरबन्दी तेरिजः

सि.नं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	मौजुदा दरबन्दी	कार्यरत	कैफियत
१.	उद्योग अधिकृत/बरिष्ठ उद्योग अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौं/आठौं	प्रशासन	सा. प्र.	१	१	
२.	लेखापाल	सहायक पाँचौं/अधिकृत छैटौं	प्रशासन	लेखा	१	रिक्त	
३.	क.अ.	सहायक पाँचौं/अधिकृत छैटौं	विविध	-	१	रिक्त	
४.	सहायक	सहायक चौथो/पाँचौं	प्रशासन	सा. प्र.	१	१	काजमा
५.	प्रमुख शिक्षक	सहायक पाँचौं/अधिकृत छैटौं	विविध	-	२	रिक्त	
६.	शिक्षक	सहायक चौथो/पाँचौं	विविध	-	१	रिक्त	
७.	उद्यम विकास सहजकर्ता	सहायक चौथो/पाँचौं	विविध	-	१	१	अस्थायी
८.	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सा.प्र.	३	३	१ स्थायी, २ करार
जम्मा					११	६	

घ. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा:

- (छ) उद्योग/वाणिज्य दर्ता गर्ने
- (ज) नविकरण गर्ने
- (झ) नामसारी गर्ने
- (ञ) ठाउँसारी गर्ने
- (ट) पूँजी तथा क्षमता वृद्धि गर्ने
- (ठ) लगत कट्टा गर्ने

ड. कार्यालयको शाखाहरुको कार्य विवरण:

क) उद्योग प्रशासन सम्बन्धी कार्य:

उद्योग दर्ता (लघु उद्यम, घरेलु उद्योग, साना उद्योग, साझेदारी र कम्पनी) नविकरण, नामसारी, ठाँउसारी, पूजी तथा क्षमता वृद्धि, खारेजी अन्य संशोधन

ख) वाणिज्य प्रशासन सम्बन्धी कार्य

वाणिज्य फर्म दर्ता, नविकरण, नामसारी, ठाँउसारी, कारोवार परिवर्तन, खारेजी अन्य संशोधन नामसारी

ग) वार्षिक विकास कार्यक्रम

१५

उद्योग तथा बजार अनुगमन, जनचेनामूलक तालिम, आयमुलक, सीपमूलक तथा उद्यमशलिता सम्बन्धि तालिमहरु, प्रविधि हस्तान्तरण, मेला तथा प्रदर्शनी, अनुदान आदि ।

कर्मचारीहरुको कार्य विवरण:

यस कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको कार्य विवरण देहाय बमोजिम हुनेछ ।

कार्य विवरण:

उद्योग अधिकृत

- कार्यालय प्रमुखको हैसियतले कार्यालयका सम्पूर्ण वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न गराउन जिम्मेवार अधिकारीको रूपमा कार्य गर्ने ।
- विभिन्न शाखाहरुमा कर्मचारी खटाउन तथा कार्य विभाजन तोक्ने ।

सि.नं.	शाखा	कर्मचारीको नाम	पद	कैफियत
१.	कार्यालय प्रमुख	केशव सुनार	बरिष्ठ उद्योग अधिकृत (अधिकृतस्तर आठौं)	गुनासो सुन्ने
२.	लेखा शाखा तथा राजस्व	-	-	
३.	योजना शाखा, सूचना प्रविधि तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन शाखा	-	-	
४.	प्रशासन, उद्योग प्रशासन तथा वाणिज्य प्रशासन र इजाजत शाखा	कल्पना पौड्याल	नायव सुब्बा	
५.	उद्यम विकास सहजकर्ता/वाणिज्य तथा उद्योग प्रशासन सहायक, लेखा सहायक	मनोज घिमिरे	सहायकस्तर चौथो	

लेखापाल:

- लेखा सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरु संचालन गर्ने ।
- बेरुजु फछ्र्यौटका कार्य तदारुकताका साथ गर्ने ।

कम्प्युटर अपरेटर

सूचना सामग्रीहरु जस्तै: टेलिफोन, इन्टरनेट लगायतका माध्यमहरुको सञ्चालन एवं सूचना अद्यावधिक गर्ने, सहयोग गर्ने ।

कार्यालयका चिठीपत्रहरु टाइप गर्ने र कम्प्युटरमा गोप्यता भङ्ग नहुने गरी अभिलेखका रूपमा सुरक्षित राख्ने ।

सहायक

कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यमा सहयोग गर्ने ।

कार्यालयको पत्र दर्ता चलानी गरी शाखा शाखामा बुझाउने तथा रेकर्ड राख्ने कार्य गर्ने ।

कार्यालय सहयोगी:

कार्यालयको चिठी पत्र पुर्याउने तथा सरसफाईको कार्य गर्ने ।

कार्यालयको सुरक्षाको कार्य (पालोपहरा आदि) गर्ने ।

लगाए अह्राएका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

च. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि: प्राइभेट फर्म

पूँजी लगानी	दर्ता दस्तुर
रु. ५,००,०००।-सम्म	यस कार्यालयमा दर्ता नहुने (स्थानीय तहमा दर्ता गरि सञ्चालन गर्न सकिने)
रु. ५,००,००१।-देखि रु.२०,००,०००।-सम्म	५,०००।-
रु.२०,००,००१।-देखि रु.५०,००,०००।-सम्म	१५,०००।-
रु.५०,००,००१।-देखि माथी	२५,०००।-

साझेदारी फर्म

पूँजी लगानी	दर्ता दस्तुर
रु.५,००,०००।-सम्म	यस कार्यालयमा दर्ता नहुने (स्थानीय तहमा दर्ता गरि सञ्चालन गर्न सकिने)
रु.५,००,००१।-देखि रु.२०,००,०००।-सम्म	५,०००।-
रु.२०,००,००१।-देखि रु.५०,००,०००।-सम्म	१५,०००।-
रु.५०,००,००१।-देखि माथी	२५,०००।-

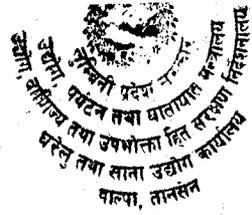
माथी उल्लेखित दर्ता दस्तुरमा महिला, अपाङ्गता र दलित समुदायका व्यक्तिले दर्ता गर्दा ५०% छुट हुनेछ ।

- नामसारी/नामपरिवर्तन गर्दा दर्ता सरहको दस्तुर लाग्ने छ ।
- प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि लिदाँ रु. १,०००।-लाग्नेछ ।
- ठाँउसारी गर्दा रु. १००।-लाग्नेछ ।
- उद्देश्य थप/परिवर्तन गर्दा रु. १००।-लाग्नेछ ।
- लगतकट्टा (खारेजी) गर्दा रु. १००।-लाग्नेछ ।
- पूँजी वृद्धि गर्दा दर्ताको समयमा तिरेको रकम र अहिले बढाउन चाहेको पूँजीमा लाग्ने रकमको विचको रकम लाग्नेछ ।

नोट: माथी उल्लेखित सेवाहरुमा दरखास्त दस्तुर रु. १००।-लाग्नेछ ।

(छ) कार्यालयमा निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकार:

प्रचलित कानून बमोजिम कार्यालय प्रमुखबाट ।

(ज) निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:

बरिष्ठ उद्योग अधिकृत श्री केशव सुनार

(झ) सम्पादन गरेको कामको विवरण: (आ.व २०८२।०८३ कालिक, मंसिर, र पुस मसान्त सम्म)

१. नियमित कार्यक्रम

क्र. सं.	मुख्य क्रियाकलाप	क्रियाकलाप	काम सम्पादन गरिएको संख्या	कैफियत
१.	उद्योग प्रशासन	उद्योग दर्ता	२६	
		उद्योग नविकरण	१२०	
		लगतकट्टा	२१	
		अन्य संशोधन	२३	
२.	वाणिज्य प्रशासन	वाणिज्य दर्ता	१९	
		वाणिज्य नविकरण	१९१	
		लगतकट्टा	२७	
		अन्य संशोधन	४१	
३.	उद्योग तथा वाणिज्य प्रशासनवाट जम्मा राजस्व संकलन		रु.११,००,१८५।-	

२. औद्योगिक प्रबर्द्धन कार्यक्रम /वाणिज्य तथा आपूर्ती प्रबर्द्धन कार्यक्रम

क्र सं	सम्पन्न कार्यक्रम	कार्यक्रम संचालन स्थान	कैफियत (सहभागी संख्या)
१.	कारागारका कैदिवन्दिका लागि ढाकाका पर्स/ब्याग तथा फाईवरवाट जुत्ता बनाउने तालिमसम्पन्न।(१महिने)	कारागार कार्यालय तानसेन	म. १२ र पु. २० गरि ३२ जना सहभागी।
२.	सावुन र सर्फ बनाउने तालिम सम्पन्न।(१५ दिने)	रैनादेवीछहरा गा.पा.-४	२० जना
३.	बाँस/बेतवासवाट फर्निचर लगायतका विभिन्न सामग्री बनाउने तालिम सम्पन्न।(१महिने)	पूर्वखोला गा.पा.-२ जल्पा	२१ जना
४.	उत्पादित वस्तुको गुणस्तर र लेबलिङ सम्बन्धि कार्यक्रम सम्पन्न।(२ पटक)	तानसेन र रामपुर न.पा	-
५.	उद्यमी एक्सपोजर भिजिट कार्यक्रम सम्पन्न	कपिलवस्तु, दाँड, बाँके, बर्दिया	-
६.	उत्कृष्ट उद्यमी सम्मान तथा प्रोत्साहन पुरस्कार वितरण	तानसेन	५ जना
७.	३९० घण्टे आधारभुत मन्टेश्वरी तालिम संचालन भैरहेको।	तानसेन	२० जना
८.	३९० घण्टे जनरल कुक तालिम संचालन भैरहेको।	तानसेन	२० जना
९.	३९० घण्टे ढाका बुनाई तालिम संचालन भैरहेको।	रैनादेवीछहरा ७ बल्डेडगडी	२० जना
१०.	उपभोक्ता शिक्षा कार्यक्रम (३ पटक)	रामपुर न.पा पूर्वखोला गा.पा.	-
११.	सचेतनामुलक बजार अनुगमन गरिएको (विभिन्न मितिमा २ पटक)	तानसेन न.पा.वडा नं ८ र बगनासकाली गा.पा. ३	८३ वटा उद्योग तथा पसलहरुमा अनुगमन

(अ) कार्यालय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद

कार्यालय प्रमुख
केशव सुनार
बरिष्ठ उद्योग अधिकृत
मोवाइल: ९८५७०६०४३२
e-mail : kesubhaigenious@gmail.com

सूचना अधिकारी
कल्पना पौड्याल
नायव सुब्बा
मोवाइल: ९८५७०७९४३२
e-mail: kalpana.paudyal7@gmail.com

(ट) ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची:

लुम्बिनी प्रदेश सरकारले निर्दिष्ट गरेका उपरोक्त कार्यहरू सम्पादन गर्न यस कार्यालयले अन्य प्रचलित कानूनहरूको अतिरिक्त मुलतः निम्न ऐन, नियम, नियमावली, निर्देशिका तथा आदेशहरूलाई अनुसरण गर्ने गरेको छ ।

ऐनहरू

- प्राइभेट फर्म दर्ता ऐन २०७६
- साझेदारी फर्म दर्ता ऐन, २०७६
- औद्योगिक ब्यवसाय प्रबर्द्धन ऐन, २०८१

नियमावलीहरू:

- प्राइभेट फर्म दर्ता नियमावली, २०७६
- साझेदारी फर्म दर्ता नियमावली, २०७६

विनियमावली/कार्यविधि/निर्देशिका/मापदण्ड/नम्सः

- वार्षिक कार्यक्रम कार्यन्वयन कार्यविधि आ.व. २०८२/०८३
- सार्वजनिक खर्चको मापदण्ड, २०७९

(ठ) यस आ.ब.को आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरणः

क्र. सं.	खर्च शिर्षक	कुल विनियोजित बजेट	खर्च रकम	कैफियत
१.	चालुतर्फ	रु. १,९४,०६,०००।-	प्रथम त्रैमासिक रु. १५,१०,६३३।- दोस्रो त्रैमासिक रु. २४,९९,३१३।-	
२.	पूँजीगततर्फ	रु. २,००,०००।-	प्रथम त्रैमासिक रु. ७९,८७०।- दोस्रो त्रैमासिक रु. ७६,०००।-	

यस कार्यालय सम्बन्धित ऐन, नियम, कार्यक्रम र सम-सामयिक तर्किय, निर्देशन प्रदेश सरकार, लुम्बिनी प्रदेश उद्योग, पर्यटन, तथा यातायात मन्त्रालयको वेब पेज <http://moletm.lumbini.gov.np>, उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालयको वेब पेज iccwd.p5.gov.np र घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयको वेब csipalpa.lumbini.gov.np मा हेर्न सकिने छ ।

(ढ) कार्यालयले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरण:

यस कार्यालयबाट सम्झौता भई छुट्टै वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग नलिइएको ।

(ण) कार्यालयले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि:

हालसम्म छुट्टै वर्गीकरण नभएको ।

(त) कार्यालयमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिइएको विषय:

कुनै लिखित माग या उजुरी नगरेको ।

(थ) कार्यालयका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भए सोको विवरण

यस कार्यालयबाट समय समयमा उद्योग, वाणिज्य तथा अन्य कार्यक्रम संचालनसँग सम्बन्धित सूचनाहरु गाउँपालिकाको कार्यालयको सूचना पार्टीहरुमा, राष्ट्रिय दैनिक र स्थानीय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन हुने गरेको छ ।

कल्पना पौड्याल
नायब सुब्बा

केशव सुनार
बरिष्ठ उद्योग अधिकृत
(अधिकृतस्तर आठौं)

केशव सुनार
बरिष्ठ उद्योग अधिकृत